

Monumentnummer*: 515540

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 21
F 033 421 77 99
E info@cultureelerfgoed.nl

Status: rijksmonument
Inschrijving register*: 4 september 2000
Kadaster deel/nr: 18931/35

Monumentnaam**

Vinkenhorst

Complexnummer

515539

Complexnaam

Vinkenhorst

Woonplaats*

Herwen

Gemeente*

Zevenaar

Provincie*

Gelderland

Straat*

Ossenwaard

Nr*

9

Toev.*

Postcode*

6914 KB

Woonplaats*

Herwen

Situering

Locatie

Kadastrale gemeente*

HERWEN

Sectie*

B

Kad. object*

2368

Appartement

Grondperceel

Rijksmonumentomschrijving**

Omschrijving

Deze T-BOERDERIJ bestaat uit een groot rechthoekig voorhuis van twee verdiepinglagen en afgedekt met een flauw schilddak met bitumineuze dakbedekking. Aan de noordwestzijde is hier tegenaan het forse achterhuis gebouwd met hoge zijmuren en een wolfsdak (nu gedekt met golfplaten, vroeger pannen).

De forse bouwmassa van het VOORHUIS is geheel gepleisterd en wordt geaccentueerd door dubbele hoekpilasters in de voorgevel en enkele in de zijgevel. De pilasters steken boven de dakrand uit en worden aan de bovenzijde beëindigd met een blokvormig kapiteel-achtige uitkragende bekroning. De achtergevel van het voorhuis heeft een cordonlijst met bloktandprofiel ter hoogte van de verdiepingvloer die doorloopt over de hoekpilasters. De bouwmassa wordt beëindigd met een hoofdstel met architraaf, een fries met consoles die de kroonlijst ondersteunen waarbij in de voorgevel dubbele consoles zijn aangebracht. De zinken mastgoten zijn later aangebracht. Alle ramen en deuropeningen in de gevels van het voorhuis zijn segmentboogvormig beëindigd. De

oorspronkelijk van roedenverdelingen voorziene schuiframen zijn vervangen of vastgezet en zijn bestaan nu uit enkelruits onderramen en enkelruits bovenlichten. De vensteropeningen op de verdieping zijn voorzien van hardstenen onderdorpels. Op de begane grond zijn de vensters van nieuwe luiken voorzien. Het voorhuis is gedeeltelijk onderkelderd. Links en rechts achteraan onder het voorhuis bevindt zich een oude kelder met gedrukt tongewelf. De beide kelders zijn onderling gescheiden door een dichtgezet stuk ter breedte van de gang erboven. De kelders zijn vermoedelijk overblijfselen van de voorganger van het huidige voorhuis. De linker kelder is toegankelijk van buitenaf (onder terras), maar toont nog de oude trapopgang naar binnen toe, die echter is dichtgezet. De rechter kelder heeft nog de oorspronkelijke toegang en trap van binnen uit (uitkomend op de hal in het achterhuis).

De VOORGEVEL is vijf traveeën breed met in het midden een risaliet waarin zich de voordeur bevindt. Deze risaliet wordt aan weerszijden geaccentueerd met hoekpilasters die boven het dak uitkomen en het geheel wordt beëindigd met een soort gewelfd (segmentboogachtig) fronton. De voordeur bereikt men via een bordes van twee treden hoog en bevindt zich in een omlijst portaal. De hoge dubbele paneeldeur is voorzien van diamantkopversieringen. Het bovenlicht is voorzien van een enkelruits raam. Op de verdieping zijn de terugliggende raamopeningen in de tweede en vierde travee dichtgemetseld. De luiken zijn op de verdieping allen verdwenen, maar de duimen zijn nog aanwezig. Het raam boven de voordeur heeft nog een tweedeling in het bovenlicht.

De RECHTER ZIJGEVEL is twee traveeën breed met in het midden een strook met drie boven elkaar geplaatste kleine (WC-)raampjes, segmentboogvormig beëindigd. De raamopeningen in de eerste travee zijn dichtgemetseld. In tweede travee uitsluitend op de begane grond nog een raaminvulling en luiken gelijk aan die in de voorgevel. De LINKER ZIJGEVEL heeft over de gehele breedte tussen de hoekpilasters een veranda met verhoogd bordes. Dit bordes steekt in het midden half rond naar buiten. Vier dubbele gietijzeren kolommen met kapiteeltjes ondersteunen het lessenaarsdak met getoogde ijzeren onderrand versiering. Eveneens rijk bewerkt ijzeren bordeshek. Op de begane grond bevinden zich twee ramen waartussen een deuropening met een omlijsting beëindigd met een geblokte hanekam. De deuropening is voorzien van een paneeldeur en een enkelruits bovenlicht. Rechts van de deur bevindt zich een hardstenen plaat met de tekst: Herbouwd door de wed. S. van Embden-Verwaaijen, G:H:S:E: van Embden, G:J:H: van Embden, J:W:A: van Embden, F:L:H: van Embden'. Op de verdieping lopen de dichtgemetselde linker en rechter raamopening verder door naar beneden dan de middelste. en een ongedeeld bovenlicht. Overal zijn nog de duimen van de verdwenen luiken zichtbaar.

De ACHTERGEVEL (van voorhuis): voor een groot gedeelte is hier het achterhuis tegenaan gebouwd. Links bevindt een klein raam op de verdieping. Rechts bevindt zich een dichtgemetselde grote raamopening op de verdieping. Op de begane grond een raam als in de voorgevel.

Het talud loopt aan de zijde van het ACHTERHUIS duidelijk af ten opzichte van het voorhuis, waardoor met name de linkerzijgevel een grote hoogte heeft gekregen. Deze gevel heeft ook de allure van een voorgevel. Erachter bevonden zich gedeeltelijk kantoortjes en pas daarachter de echte stal. De LINKER ZIJGEVEL is ongepleisterd. In oorsprong zes traveeën, waarvan de derde van links iets naar voren springt (risaliet) en vroeger een deur bevatte met ervoor een bordestrap. Nu bevindt zich hier een raam gelijk aan de overige. Erboven is nog steeds een ovaal rozet met (vroeger) een hertekop erin aanwezig. De (oorspronkelijke) ramen zijn zesruits ramen segmentboogvormig beëindigd. De waterlijst met bloktandvormige ornamentering van het voorhuis is in deze gevel van het achterhuis doorgezet. Boven deze waterlijst bevinden zich in een soort mezzanino in de traveeën steeds kleine verticale ramen met tweedeling en segmentboogvormig beëindigd. In de vijfde travee is het raam op de

begane grond vervangen door een breed horizontaal nieuw raam met rechts ervan (in de oorspronkelijke zesde travee) een deur, segmentboogvormig beëindigd. Tussen de vijfde en zesde travee is op de verdieping een extra horizontaal driedelig nieuw raam aangebracht. Bij de dakrand (onder de waarschijnlijk later aangebrachte zinken mastgoot) is de gevel iets uitkragend. Onder het verbrede terras in de oksel van het voorhuis en het achterhuis bevindt zich de entree naar één van de twee kelders. De ACHTERGEVEL is aan de onderzijde tot aan de eenvoudige waterlijst gepleisterd, daarboven is de gevel uitgevoerd in schoonmetselwerk dat oorspronkelijk ook gepleisterd is geweest. In onderste deel zijn nieuwe schuifdeuren gezet voor de oude deeldeuropening. Aan weerszijden bevindt zich een niet oorspronkelijk liggend driedelig stalraam en geheel links en rechts een half rond beëindigde staldeur. De aanbouw aan de rechter zijgevel en de parallel aan het achterhuis gelegen schuur vallen niet onder de bescherming.

Waardering

T-BOERDERIJ, herbouwd omstreeks 1870 in Eclectische stijl in opdracht van de wed. S. VAN EMBDEN-VERWAAIJEN.

- Van architectuurhistorische waarde als voorbeeld van een voorname T-boerderij met stijlkenmerken van het Eclecticisme uit het derde kwart van de negentiende eeuw dat in deze in periode nog sterk onder invloed van het Neo-Classicisme staat. Door de forse bouwmassa, de brede symmetrisch ingedeelde voorgevel van het voorhuis, de toegepaste bouwstijl en het pleisteren van de gevels verkreeg het geheel het karakter van een kleine buitenplaats hetgeen in de boerderijbouw als relatief zeldzaam kan worden beschouwd. De boerderij valt op door hoogwaardige esthetische kwaliteiten, zoals deze onder meer tot uitdrukking komen in de gave verhoudingen van de boerderij, het materiaalgebruik en de detaillering. En opvallend element vormt de veranda met gietijzeren zuiltjes de vrijwel de volledige breedte van de zijgevel van het voorhuis inneemt.

- Van stedenbouwkundige waarde als essentieel en functioneel onderdeel van het boerderijcomplex Vinkenhorst' dat van bijzondere betekenis is voor het aanzien van het gebied langs de Oude Rijn.

- Van cultuurhistorische waarde als onderdeel van het boerderijcomplex Vinkenhorst' dat van belang is als bijzondere uitdrukking van de agrarische ontwikkeling van het gebied langs de Oude Rijn en als uitdrukking van een maatschappelijke ontwikkeling i.c. de opkomst, als gevolg van de baksteenindustrie, in de tweede helft van de negentiende eeuw, van een nieuwe maatschappelijke elite die de sociale gelaagdheid van de streek aanzienlijk zou veranderen. Tevens van belang als uitdrukking van de sterk onder Duitse invloed staande typologische en stilistische ontwikkelingen in de boerderijbouw in de tweede helft van de negentiende eeuw in de streek gevormd door de Liemers en de Ooypolder.

Hoofdcategorie

Boerderijen, molens en bedrijven

Subcategorie

Boerderij (M)

Functie

Boerderij(M1)